Noktalama İşaretleri

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Nokta (.):** Cümle sonuna, bazı kısaltmaların sonuna (Dr., vb.), sıra bildiren sayılardan sonra (3.), saat ve tarih yazımında (08.30, 29.10.1923) konur.
- **Virgül (,):** Eş görevli kelimeler arasına (kalem, silgi, defter), hitaplardan sonra (Sevgili arkadaşlar,), "evet, hayır, peki, haydi" gibi **kabul, ret ve teşvik** bildiren sözlerden sonra, sıralı cümleler arasına konur.
- **İki nokta (:):** Açıklama, örnek ya da liste verilmeden önce ve karşılıklı konuşmalarda konuşanın adından sonra kullanılır: "Çantamda şunlar var: kalem, defter."
- **Soru (?), ünlem (!), üç nokta (…):** Soru bildiren cümlelerin; coşku, şaşkınlık, seslenme bildiren cümlelerin sonunda; tamamlanmamış cümlelerde ve sayılamayacak kadar çok örnekte kullanılır.
- **Tırnak işareti (" "):** Başka birinden aynen aktarılan sözleri göstermek için kullanılır.
- **Eğik çizgi (/):** Şiir dizelerini yan yana yazarken dizeleri ayırır. **Yay ayraç ( ):** Açıklama bildiren ifadeleri içine alır: THY (Türk Hava Yolları). **Kısa çizgi (-):** Kök ve ekleri ayırır, satır sonunda kelimeyi hecesinden böler.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Yay ayraçla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini koyunuz.
"Evet ( ) bu akşam size geleceğiz ( )"

2 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iki nokta **doğru** kullanılmıştır?

A) Kardeşim: dün okula gitmedi.
B) Bugün hava: çok güzel.
C) Çantama şunları koydum: kalem, defter, silgi.
D) Ali: ve Ece sinemaya gitti.

3 Cümleyi gerekli yerlere virgül koyarak yeniden yazınız.
"Bahçemizde elma armut kiraz ve ceviz ağaçları var."

4 Noktalama işaretlerini işlevleriyle eşleştiriniz.
1) ? 2) ! 3) … 4) " "
a) Aynen aktarılan sözü gösterme b) Soru bildirme
c) Coşku, şaşkınlık, seslenme bildirme ç) Tamamlanmamış cümleyi gösterme

5 Alt alta yazılmış dizeleri **yan yana** yazınız ve dizeleri uygun işaretle ayırınız.

Kar yağar sessizce dağa
Çam uyur beyaz yatağa

6 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru olanlar için **D**, yanlış olanlar için **Y** yazınız.
(…) Hitaplardan sonra virgül konur.
(…) Soru bildiren cümlelerin sonuna nokta konur.
(…) Aynen aktarılan sözler tırnak içinde yazılır.
(…) Saat yazılırken saat ve dakika arasına nokta konur.

7 Aşağıdakileri rakamla ve uygun noktalama işaretiyle yazınız.
a) Yirmi dokuz ekim bin dokuz yüz yirmi üç (tarih)
b) Sekizi otuz geçe (saat)

8 "Hayır ( ) bu kalem benim değil."
Yay ayraçla gösterilen yere hangi noktalama işareti gelmelidir?

A) Nokta B) Virgül C) İki nokta D) Soru işareti

9 "Babam THY (Türk Hava Yolları) uçağıyla İzmir'e gitti."
Cümlede yay ayraç hangi amaçla kullanılmıştır?

10 Karşılıklı konuşmaların yazıldığı metinlerde konuşan kişinin adından sonra hangi noktalama işareti konur? Bir örnekle gösteriniz.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Metindeki numaralı yerlere uygun noktalama işaretlerini yazınız.

> Annem mutfaktan seslendi (1) "Çocuklar (2) sofra hazır (3)" Kardeşimle hemen masaya koştuk. Masada şunlar vardı (4) mercimek çorbası (5) pilav ve salata. Babam gülümseyerek sordu (6) "Ellerinizi yıkadınız mı (7)"

12 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **noktalama yanlışı** vardır?

A) Evet, yarın parka gideceğiz.
B) Ayşe, Can ve Efe sinemaya gitti.
C) Pazardan şunları aldık: domates, biber, patlıcan.
D) Tatilde nereye gideceksiniz.

13 "Bahar gelince bahçede güller, laleler, menekşeler, papatyalar… açar."
Cümlede üç nokta hangi amaçla kullanılmıştır?

14 Cümleyi, öğretmenin sözünü **aynen aktararak** ve tırnak işareti kullanarak yeniden yazınız.
"Öğretmenimiz yarın sınav olacağını söyledi."

15 Aşağıdaki şiir bölümü kaç dizeden oluşmaktadır? Dizeler hangi işaretle ayrılmıştır?

> Rüzgâr eser tepeden/Kuşlar uçar yuvadan/Sabah olur yeniden/Güneş doğar yamaçtan

16 Cümlelerdeki virgüllerin kullanım amaçlarını eşleştiriniz.
1) Haydi, çabuk ol!
2) Sevgili arkadaşlar, toplantımıza hoş geldiniz.
3) Kalem, silgi ve cetvel aldım.
4) Eve geldim, çantamı bıraktım, ellerimi yıkadım.
a) Hitaptan sonra b) Eş görevli kelimeler arasında c) Teşvik bildiren sözden sonra ç) Sıralı cümleler arasında

17 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nokta **sıra bildirmek** için kullanılmıştır?

A) Resim yarışmasında 3. oldu.
B) Otobüs saat 10.15'te kalktı.
C) Dr. Ayşe Hanım bizi muayene etti.
D) Kitabı dün akşam bitirdim.

18 Noktalama işaretleri kullanılmadan yazılmış diyaloğu doğru biçimde yeniden yazınız.
Ece Merhaba Can nasılsın
Can Merhaba Ece iyiyim sen nasılsın

19 "Kütüphane" kelimesi satır sonuna sığmamıştır. Kelimeyi kısa çizgi kullanarak **iki farklı yerden** doğru biçimde bölünüz.

20 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç **doğru** kullanılmıştır?

A) Bugün (hava) çok güzel.
B) Ali (geldi mi)?
C) (Yarın) okul yok.
D) Kardeşim Mert (ailemizin en küçüğü) bugün okula başladı.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Metindeki numaralı yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

> Kütüphanede bir not gördüm (1) "Kitaplarımızı özenle kullanalım (2)" Notun altında üç kural yazıyordu (3) sessiz olmak, kitapları yerine koymak ve sayfaları katlamamak.

A) İki nokta – Ünlem – İki nokta
B) Virgül – Soru işareti – İki nokta
C) İki nokta – Soru işareti – Virgül
D) Nokta – Ünlem – Noktalı virgül

22 Metni okuyunuz. Metinde iki nokta işareti hangi amaçlarla kullanılmıştır? Açıklayınız.

> Dedem, kış akşamlarında bana hep şu dörtlüğü okurdu: "Kar yağar sessizce dağa/Çam uyur beyaz yatağa/Sabah olur, güneş doğar/Dere koşar yine bağa" Ben de her seferinde dedeme aynı soruyu sorardım: "Bu dörtlüğü kim yazdı?" Dedem gülümseyerek "Ben yazdım." derdi.

23 Yukarıdaki metinde dörtlüğün dizeleri eğik çizgi yerine virgülle ayrılsaydı okur hangi bilgiyi kaybederdi? Açıklayınız.

24 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül **yanlış** kullanılmıştır?

A) Peki, seni yarın ararım.
B) Sevgili dostum, mektubunu aldım.
C) Ben, dün akşam, parka, gittim.
D) Elma, armut ve ayva aldık.

25 Tabloda cümlelerde kullanılan **kalın** noktalama işaretinin adını ve işlevini yazınız.

Cümle	İşaret	İşlevi
Eyvah**!** Otobüsü kaçırdık.		
Dedem şöyle derdi**:** "Sabır her kapıyı açar."		
Randevum saat 14**.**30'da.		
Keşke o gün gelseydin**...**		

26 Okul gezisini anlatan 3 cümlelik bir paragraf yazınız. Paragrafınızda **iki nokta**, **hitaptan sonra virgül** ve **tırnak işareti** kullanınız.

27 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç nokta **tamamlanmamış bir cümleyi** göstermek için kullanılmıştır?

A) Sınıfta kalemler, defterler, kitaplar... vardı.
B) Keşke o gün yağmur yağmasaydı...
C) Bu kitabı üç kez okudum.
D) Saat 10.30'da buluşalım.

28 "Ayşe Nur ve Deniz bize geldi."
Bu cümleye bir virgül eklenirse anlam nasıl değişir? Açıklayınız.

29 Bir öğrencinin arkadaşına yazdığı mesajı noktalama ve yazım kurallarına uygun biçimde yeniden yazınız.
"Tuna merhaba yarın saat 10 30 da kütüphanede buluşalım mı getirmen gerekenler kalem defter ve sözlük"

30 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **noktalama yanlışı yoktur**?

A) Hayır bu kitap benim değil.
B) Evet, hemen geliyorum!
C) Nereye gittin.
D) Şunları al; ekmek, süt, peynir.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**